

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě

Pastorálně teologické hodnocení sněmovního procesu 2003-2005

Vedoucí práce: **doc. Michal Kaplánek, Th.D.**

Autor práce: **Petr Koukal**

Studijní obor: **Pastorační asistence**

Forma studia: **kombinovaná**

Ročník: **pátý**

2016

Poděkování :

„Děkuji vedoucímu diplomové práce Doc. Michalovi Kaplánkovi, Th.D.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.“

Taktéž děkuji zřizovatelům, sponzorům a pracovním knihoven v Českých
Budějovicích a Olomouci:

1. Knihovna J. P. Ondoka, Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých
Budějovicích,
2. Akademická knihovna Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích,
3. Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích,
4. Knihovna Centra Aletti Velehrad-Roma v Olomouci,
5. Arcibiskupská knihovna v Olomouci,
6. Vědecká knihovna v Olomouci,
7. Oborová knihovna Cyrilometodějské teologické fakulty UP v Olomouci,
8. Knihovna Univerzity Palackého v Olomouci.

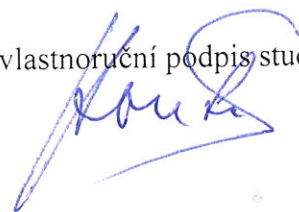
Velmi významnou pomocí byla vysoká profesionální úroveň a ochotné
poskytnutí klasických knihovních, bibliografických i rešeršních služeb.

Bakalářská práce v nezkrácené podobě

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum: 25. března 2016

vlastnoruční podpis studenta

OBSAH

ÚVOD	6
1. Plenární sněm Katolické církve 1997-2005 v ČR	9
1.1 Cíl sněmu a jeho postavení v kanonickém právu	9
1.2 Situace církevní, celospolečenská a forma svolání sněmu	14
2. Smysl svolání Plenárního sněmu Katolické církve v ČR	
30 let po 2. vatikánském koncilu 1962-1965	16
2.1 Druhý vatikánský koncil a diecéze v Čechách a na Moravě	16
2.1.1 Biskupové z Československa, aktivně se zúčastňující koncilu ...	16
2.1.2 Dokumenty a recepce 2. vatikánského koncilu	17
2.1.3 Ekumenické biblické dílo a Dílo koncilové obnovy 1968	19
2.2 Pozdější události a historické pozadí	21
2.2.1 Liturgické úpravy a Desetiletí duchovní obnovy národa	21
2.2.2 Historické pozadí a souběžné události	22
2.2.3 Církev v evropském a celosvětovém kontextu	23
2.3 Očekávání od Plenárního sněmu	25
2.3.1 Obecné a dle kanonického práva	25
2.3.2 Kategoriální a individuální dle typu služby a postavení	26
2.3.3 Teologická dimenze	27
3. Sněmovní proces v chronologickém přehledu	28
3.1 Od záměru k vyhlášení 1991-1997	29
3.2 Zahájení a I. zasedání 1997-2003	29
3.3 Práce sněmovních komisí, II. zasedání a vyhlášení závěrečného dokumentu 2003-2007	30

4. Diskontinuita témat sněmovního procesu 32

4.1 Pracovní okruhy	31
4.2 Sněmovní kroužky	31
4.3 Pontifikát papeže Jana Pavla II. a příprava na Milénium	32
4.4 Pracovní komise PS KC	33
4.5 Odmítnutí a následné vypuštění témat před II. zasedáním PS KC	33
4.6 Možné důvody a důsledky vypuštění některých témat a nerefluktování situace církve a společnosti v širším kontextu doby	34

5. Názory a postoje vůči PS KC 35

5.1 Názory účastníků a širší veřejnosti do II. zasedání Plenárního sněmu	35
5.2 Výzvy závěrečného dokumentu k diecézním synodám zvláště s tématy rodina a mládež	35
5.3 Názory na PS KC i závěrečný dokument po ukončení II. zasedání až do současnosti (2005-2014)	36
5.4 Dotaz na pastorační centra diecézí a jejich odpovědi	36
5.5 Přímé a nepřímé pokračování sněmovního procesu v diecézích Čech a Moravy po 10. letech od II. zasedání PS KC	37

ZÁVĚR 38

Seznam literatury a zdrojů

Příloha, vzor dopisu s dotazem

Abstrakt

Abstract (angl)

ÚVOD

Volba tématu této mé závěrečné práce a jeho specifikace prošly následujícím vývojem: původní téma, které jsem dohodl s vedoucím práce, bylo „společenství“. Při studiu materiálů k tomuto původnímu tématu jsem pracoval se Závěrečným dokumentem Plenárního sněmu katolické církve v České republice¹. Zde jsem našel výsledek současného synodního procesu a pohled místní církve na téma „společenství“. Byl to pohled ze dvou úhlů: jednak (a to především) život modlitby a pak diakonie jako základní kritérium křesťanského společenství.

Samotné téma synodality a analýza tohoto ZD však již byly z velké části řešeny jinými autory². Sekretář přípravné komise plenárního sněmu Dr. Miloš Raban velmi podrobně předložil historický úvod k procesu synodality na území České republiky a to až do okamžiku svolání sněmu a jeho prvních kroků. Tento autor popsal i proces synodality od počátku založení křesťanské církve v průběhu času a okolních místních církví. Ve své monografii a četných článcích tímto připravil pevný teoretický základ pro Plenární sněm i pro potřebný dialog jednak uvnitř církve a také navenek s celou společností i každým jednotlivým člověkem v jeho konkrétní životní situaci.

Na základě výše uvedeného a díky metodickému vedení vedoucího práce jsem se zaměřil více na samotný průběh Plenárního sněmu a především na období mezi I. a II. zasedáním. Dalším zájmem pro zpracování této práce bylo zjistit míru odezvy v církvi a společnosti na samotný proces synodality a použití ZD v pastorační praxi. Do této problematiky patří i případné svolání diecézního sněmu, tvorba pastoračního plánu a další pastorační aktivity v jednotlivých diecézích Čech a Moravy.

Jádrem mé závěrečné práce je problém diskontinuity témat sněmovního procesu v letech 2003 až 2005. Již v průběhu přípravy závěrečné práce bylo možné z literatury postřehnout zřejmý a dosti rozšířený nezájem o sněmovní proces, případně až dokonce

---

1 Dále jen ZD.

2 Raban, M. Sněm České katolické církve

Kanděrová, A. DP: Analýza závěrečného dokumentu Plenárního sněmu katolické církve.

skepsi vůči němu. Jako autor této práce předpokládám, že posouzením diskontinuity témat bude možné, mimo jiné, více pochopit dřívější i současný nezájem, nepochopení až zklamání křesťanů a informovaných jednotlivců naší společnosti vůči Plenárnímu sněmu České katolické církve³.

Tématický postup mé bakalářské práce je uskutečněn v několika krocích realizovaných v jednotlivých kapitolách.

Na začátku první kapitoly a druhé kapitoly stojí uvedení a popis některých historických událostí (od 2. vatikánského koncilu) v církvi a společnosti na území dnešní České republiky až do svolání PS KC. Zde je nejdůležitější úloha 2. vatikánského koncilu a jeho recepce na území tehdejšího Československa. Vzhledem k tomu, že sněm byl zaměřen na realizaci závěrů 2. vatikánského koncilu, je třeba představit předchozí aktivity české církve zaměřené stejným směrem. Proto se v práci zabývám jak Dílem koncilové obnovy, tak i uskutečňováním liturgických předpisů a pokynů v podmínkách totalitního státu. Nic víc než toto minimum tehdejší stát nedovolil a nepřipustil k realizaci. Nelze nepřipomenout ekumenické biblické dílo (překlad celé Bible odborníky z různých denominací), předcházející ekumenickým principům běžným a rozšířeným až po 2. vatikánském koncilu.

Zásadním zlomem vztahů církve a státu na místní i mezistátní úrovni je konec tzv.: *Ostpolitik*⁴, ke kterému došlo za pontifikátu papeže Jana Pavla II. Církev zdola (Boží lid, zvláště laici) i církevní hierarchie se probudila a získala sebevědomí. Tato nová situace je zřetelná na různých iniciativách angažovaných křesťanů a lidí dobré vůle v církvi i ve společnosti. Vyhlášením a realizací Desetiletí duchovní obnovy se celé diecéze Čech a Moravy připravily na zhroucení totalitního státu a obnovení základních funkcí místních církví.

Tři papežské návštěvy Jana Pavla II. a vůbec celý pontifikát tohoto velkého a dnes již svatého⁵ pastýře byly v tehdejší společenské situaci velkou výzvou.

---

3 Dále jen PS KC

4 Chenaux, Ph. Katolická církev a komunismus v Evropě (1917-1989), str.174nn

5 800 tisíc lidí na kanonizaci Jana XXIII. a Jana Pavla II. Rádio Vaticana Česká sekce Vatikánského rozhlasu: <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=20082>, staženo 30. 3. 2016

Mnohé myšlenky papeže, otázky a impulsy jsou ještě i dnes stále nedoceněné.

Druhou kapitolu uzavírá shrnutí předpokládaného očekávání od PS KC ve třech podkapitolách.

Třetí kapitola chronologicky popisuje celý sněmovní proces a je přípravou pro odhalení souvislostí i vztahů jednotlivých témat a jednání účastníků PS KC.

Po třech přípravných kapitolách se stěžejní čtvrtá kapitola věnuje jednotlivým tématům PS KC a práci s nimi. Podrobně popisuje již zmiňovanou diskontinuitu a nekoherentnost v předkládaných, diskutovaných a nakonec odhlasovaných podkladech. V této kapitole jsem si položil následující pracovní otázky:

1. Co se stalo s pracovním materiálem zpracovaným do roku 2003, ještě před prvním zasedáním?
2. Nakolik je příprava a následné uskutečnění zasedání - dílem a angažovaností biskupů, kněží, odborníků a zástupců Božího lidu?
3. Jak se pracovalo s jednotlivými tématy na I. a II. zasedání PS KC?
4. Která témata byla z pracovního materiálu úplně opuštěna?
5. Lze najít důvody a popsat důsledky tohoto vypuštění?

Poslední - pátá kapitola - je již souhrnem názorů a postojů účastníků i širší veřejnosti po ukončeném sněmovním procesu. Specializovaná monografie věnovaná průběhu PS KC zatím nevyšla⁶. K dispozici je jen několik desítek článků různého zaměření. Proto mohou být určitou sondou odpovědi na otázku zaslanou na devět pastoračních center diecézí Čech a Moravy.

Celkový pohled na PS KC a jeho popis včetně vyhodnocení jednotlivých kapitol i uzavření tématu práce bude řešeno a popsáno v závěru.

---

6 Pouze dvě monografie s úzkým záběrem: již citovaná monografie Dr. Miloše Rabana a dílčí monografie prof. Ambrose, rozebírající synodní proces krátce po I. zasedání, viz základní literatura

1. Plenární sněm Katolické církve 1997-2005 v ČR

Plenární sněm je kanonicky definován jako sněm místních církví téže biskupské konference. Oproti klasickému zasedání biskupské konference se ho účastní i emeritní a titulární biskupové s plným hlasovacím právem. Další účastníci mají pouze hlas poradní. Ostatní pozvaní, včetně laiků, jsou jen v roli hostů bez hlasovacího práva. Církevní sněmy biskupských konferencí jsou projevem synodality církve, která se v podmínkách České republiky mohla plně rozvinout až po pádu totality.

1.1 Cíl sněmu a jeho postavení v kanonickém právu

Na úvod úvah o Plenárním sněmu je vhodné předložit a upřesnit církevně - právní terminologii týkající se synodality podle současného Kodexu kanonického práva CIC 1983. V českém překladu Kodexu kanonického práva, potvrzeném Českou biskupskou konferencí 8. 12. 1983, se vyskytuje jistá obtíž ve vztahu k názvu tématu této závěrečné práce. V rejstříku CIC 1983 je slovo koncil, případně synod, považováno za synonymum a ekvivalent slova sněm. Reálně se toto projevuje například v kán. 337: concilio oecumenico, přeloženo: „obecný sněm“ a v kán. 348: synodi episcoporum, přeloženo „biskupský sněm“.

V Kodexu kanonického práva nacházíme čtyři kapitoly věnované sněmům. První kapitola kán. 336–341 popisuje shromáždění biskupů spolu s papežem: Concilio Oecumenico, což byl v posledních dvou stoletích jak 1. vatikánský koncil (1870–1871) tak i 2. vatikánský koncil (1962–1965). Druhá kapitola kán. 342–348 se nazývá latinsky: De synodo episcoporum. Zde se míní výběr z hlediska zastupujících diecézí či podle jiného kritéria jako poradní sbor pro určitá témata či otázky. Pak následuje úsek věnovaný diecéznímu sněmu kán. 460–468 (de synodo diocesana) a kapitola třetí kán. 439–446 sněmy místních církví (de conciliis particularis). A právě tato pasáž se týká plenárního sněmu: Plenární sněm (concilium plenarium). Sněm je zde definován tak, jak je uvedeno výše, tedy jako „sněm místních církví téže biskupské konference“.

Určení času, kdy se sněm sejde, je zcela v kompetenci biskupské konference, po schválení Apoštolským stolcem. Biskupská konference dále určí místo a předsedu (osoba předsedy podléhá rovněž schválení Apoštolským stolcem) a také jednací řád, témata, začátek, konec a případné přeložení i odklad sněmu. Další kánony (440 a 442) hovoří o mezistupni mezi plenárním a diecézním sněmem. Je to provinční sněm (concilium provinciale), který svolává metropolita na území své provincie. V případě České republiky jsou to pražský arcibiskup a olomoucký arcibiskup.

Účastníky plenárního sněmu lze rozdělit do více kategorií: povinnost účasti je pro všechny biskupy příslušné biskupské konference, včetně titulárních a emeritních, kteří již řádně nezasedají v biskupské konferenci. A jedině biskupové mají hlas rozhodující, tedy plné hlasovací právo. Pokud za sebe vyšlou zástupce, ten má jen hlas poradní.

Z moci svého úřadu se účastní všichni generální a biskupští vikáři, rektori katolických univerzit a děkani teologických fakult a podle kvóty stanovené biskupskou konferencí také vyšší řeholní představení a rektori seminářů. Tito ale už mají pouze hlas poradní. Další kněží a laici s hlasem poradním mohou být pozváni jen v omezeném počtu (ne více než polovina součtu biskupů a povinných účastníků). Další hosté a pozorovatelé, bez hlasu, mohou být zváni neomezeně.

Celému sněmu přísluší povinnost (kán. 446) stanovit: ukončení sněmu a po přezkoumání Apoštolským stolcem způsob vyhlášení závěrů či schválených předpisů, včetně doby jejich účinnosti.

Zásadní rozdíl mezi jednáním plenárního sněmu a pravidelnými zasedáními biskupské konference je schvalovací procedura ze strany Apoštolského stolce. Apoštolský stolec schvaluje:

- konání sněmu,
- předsedu sněmu,
- čas konání,
- závěrečný dokument.

Z hlediska účastníků je zde vyšší počet účastníků s poradním hlasem, ať už s povinnou

účastí nebo do naplnění stanovené kvóty.

Hosté kteří mají pouze poradní hlas nebo žádný hlas, nemohou zanedbat základní povinnost a právo každého křesťana. To vyplývá přímo ze křtu, tedy z přivtělení do Kristovy církve (kán. 96), jeho mystického Těla v čase i ve věčnosti, dříve, nyní i na věky. Vše je podrobně vypsáno v kán. 208-229: každý křesťan, muž či žena, jsou si rovni co do důstojnosti i činnosti, vyplývající ze křtu a všichni jsou povoláni ke svatosti. Také máme právo sdělovat pastýřům církve své potřeby a přání. O povolání laiků hovoří také KKC v člancích 897-913.

Jak už vyplynulo z předcházejícího textu, překlad slov synodus a concilium není ustálen. Ovšem autorita přípravné publikace, běžné označení v médiích i název finálního a schváleného ZD, mě opravňuje důsledně používat termín: Plenární sněm Katolické církve v ČR, v dalším textu jen PS KC.

Cíle PS KC můžeme rozdělit na obecné a konkrétní. Obecné cíle lze najít v mezích právního rámce sněmu dle CIC 1983 a kritéria České biskupské konference: svolávacího dekretu, Lineament, Instrumentum laboris, ZD a také v reakci na současnou celospolečenskou situaci a postavení Katolické církve v České republice.

Obecný cíl daný kodexem byl v případě PS KC konkretizován v dekretu o svolání PS KC. Dekret začíná vzpomínkou na 2. vatikánský koncil (1962–1965) a objasňuje historické okolnosti, které dosud nedovolily svolat PS KC, na němž by se aktualizovaly a konkretizovaly závěry 2. vatikánského koncilu pro církve v naší zemi. PS KC má navazovat jak na koncil, tak také na Desetiletí duchovní obrody národa. Ideově – z hlediska synodality církve – navazuje i tento sněm na biskupské sněmy místních církví v prvních křesťanských staletích.

Cíle PS KC obsažené ve svolávacím dekretu lze tedy shrnout do několika bodů: aktualizovat a konkretizovat závěry 2. vat. koncilu v našem prostředí, reflektovat období totality 1948-90 a stanovit jednotný řád hlásání pravd víry a církevní kázně.

Svolání PS KC mělo být odpovědí na znamení času a završení Desetiletí duchovní obnovy národa. PS KC měl přiblížit život církve současné společnosti a hledat odpověď

na touhy a otázky našich sester a bratrů všech věkových kategorií, povolání a stavů. PS KC se chápal jako dílo „nové evangelizace“.

Několik měsíců po svolání PS KC vydali při příležitosti 17. listopadu biskupové Čech a Moravy veřejné prohlášení, v němž informují o svolání PS KC a jeho smyslu. V prohlášení připomínají přínos 2. vatikánského koncilu pro celou církev a celý svět a vyjadřují naději, že se také náš PS KC se může stát podobným přínosem pro církev a společnost ČR. Všichni křesťané i nekatolíci, byli vyzváni ke spolupráci a modlitbě.

Dalším nutným dokumentem, který určoval průběh PS KC byl Jednací řád PS KC. Jednací řád⁷ uvádí jako cíl konání PS KC obnovu života církve v České republice. To jsou aktivity uvnitř církve: pastorece obvyklá ve farnostech, kategoriální i specifická, katecheze, správa majetku. Dále hovoří o činnosti navenek a o vztahu ke státu a společnosti. Sem lze zařadit novou evangelizaci i preevangelizaci, sociální učení církve, hlas probouzející svědomí jednotlivce, sociálních skupin i celé společnosti. Důležité je být ve vztahu a nablízku všem lidem dobré vůle ve městech, na vesnicích, kde žijí, pracují, baví se, odpočívají. Vztah ke státu je definován institucionálně a je nutné provést nápravu škod a křivd z doby totalitní moci, hájit suverenitu, samostatnost i samosprávnost církve. Samozřejmě lze spolupracovat v některých oblastech společného zájmu: školství, zdravotnictví, sociální péče. Partnerská spolupráce má být založená právně i na respektu a rovnoprávnosti a má zajistit duchovní péči občanům tohoto státu ve specifických podmínkách: pastorece ve vězeních, nemocnicích, vojenské službě atd.

Místní církví se rozumí, zde na území České republiky, všechny diecéze římsko-katolické církve a řecko-katolický exarchát. Dalším úkolem církve je uspořádání nutných a potřebných záležitostí pro růst víry, společné řízení pastorační činnosti, obnovu a prohloubení života z křesťanské víry. Církev má v péči vše, co napomáhá k usměrnění mravů a obecné církevní kázně. Jako hlavní téma sněmu je stanoveno " *Uskutečnění závěrů 2. vatikánského koncilu v našich podmínkách* "⁸. Ten obsahuje

---

7 Jednací řád Plenárního sněmu článek 1. Úvodní ustanovení

8 Jednací řád Plenárního sněmu : článek 1. Úvodní ustanovení

také formulaci cíle PS KC: obnovu života církve v České republice. Tyto cíle jsou dále konkretizovány jednotlivými prvky života církve, které mají být předmětem jednání PS KC: pastore farní, kategoriální i specifická, katecheze, správa majetku, činnost církve navenek a vztah k státu a společnosti.

PS KC od začátku vychází z problematického dělení činnosti církve na vnitřní a vnější – ad intra / ad extra. Diakonické a evangelizační prvky života církve (nová evangelizace, preevangelizaci, sociální učení církve, hlas probouzející svědomí jednotlivce, sociálních skupin i celé společnosti, vztahu ke všem lidem dobré vůle, vztah ke státu) jsou tedy vnímány spíše jako činnost „ad extra“. PS KC se měl zabývat také oblastmi společného zájmu církve a společnosti: školství, zdravotnictví a sociální péče i zajištěním duchovní péče občanům ve specifických podmínkách: vojenské službě, pastore ve vězeních, nemocnicích, atd.

Proces 2. vatikánského sněmu a jeho závěrečné dokumenty posunuly totiž celosvětovou církev od monolitní a nedobytné pevnosti k otevřenému městu bez hradeb a příkopů. K městu, kde tryská pramen živé vody a každý se může napít a chválit Hospodina v duchu a pravdě.⁹ Svolání Sněmu bylo i přirozenou potřebou svobodné církve ve svobodné společnosti, když dříve po dlouhá desetiletí každé společné setkání laiků, pastoračních pracovníků i pastýřů na všech úrovních bylo nejen nedovolené, nýbrž trestné¹⁰. Z toho vyplývaly i sankce: minimálně odnětí státního souhlasu církevním tajemníkem k duchovenské činnosti nebo rovnou soudní řízení a nepodmíněný trest s odnětím svobody. Činnost laiků v pastore byla úplně vyloučena mimo jiné i zákazem studia na jediné TF v Litoměřicích.

1.2 Situace církevní, celospolečenská a forma svolání PS KC

---

9 Bible: Jan 4,7 nn

10 Za porušení státních předpisů, které omezovaly život církve, hrozily – a zčásti byly také uplatňovány – různé sankce: od odnětí tzv. státního souhlasu k duchovenské činnosti, přes policejní výslechy a soudní řízení až po trest odnětí svobody.

Se záměrem uspořádat tento PS KC přišla již Federální biskupská konference ČSFR v roce 1991 a 1992, ale k samotnému vyhlášení došlo až v lednu 1996. Nebyla to ovšem myšlenka úplně nová. Určitým způsobem navazuje na Dílo koncilové obnovy z roku 1968. Ta byla předčasně ukončena z důvodu nastupující tzv. „normalizace“, která byla následkem okupace Československa vojsky SSSR a některých dalších členů Varšavské smlouvy. Kromě Díla koncilové obnovy navazoval PS KC také – ač nepřímo – na práci liturgické komise, probíhající již od roku 1965, ovšem pod bedlivým dohledem strany a státu¹¹. A poslední významnou aktivitou, na niž PS KC navazoval, bylo Desetiletí duchovní obnovy národa¹². Uvedené snahy o uvedení závěrů 2. vatikánského koncilu do života církve v komunistickém Československu samozřejmě mohly být zúročeny až v době svobody, po roce 1989. Můžeme tedy tvrdit, že tato potřeba aktualizace a konkretizace koncilu byla velmi živě vnímána hned po změně politického režimu. Sněm se jevil jako vhodný prostředek k její realizaci.

Po zhroutilí politického režimu v roce 1989 a ustanovení Federální biskupské konference zaznívají i další hlasy. Jmenujme například současného prof. Halíka, tehdejšího sekretáře české sekce Federální biskupské konference. Toto vše se událo v době po změně režimu tehdejší ČSSR až na ČR a tedy možné reflexi nejenom impulsů a závěrů II. Vatikánského koncilu, ale i celému období pronásledování křesťanů¹³, neveřejné církve i jednotlivců.

Celý sněmovní proces probíhal téměř osm let prací sněmovních kroužků, odborných komisí, sekretariátů, zasedání České biskupské konference a dvou zasedání na Velehradě. Toto vše z hlediska tématu a chronologicky, bude popsáno níže.

Sněmovní proces byl ukončen roku 2007 schválením ZD Apoštolským Stolcem a jeho vyhlášením 3. 5. 2007 Českou biskupskou konferencí. Tímto aktem byl tento

---

11 Demel, Zd. Pod dohledem církevních tajemníků, str. 205-210

12 Opatrný, Al. Desetiletí duchovní obnovy 1988-1997

13 Schrötterová, P. Návštěvy Jana Pavla II. u nás, str. 11

PS KC ukončen právně. Poté měla tedy začít doba činnosti práce se ZD. Jedním z cílů mé práce je doložit, zda a do jaké míry se toto očekávání splnilo. Na první pohled ovšem převládá dojem, že se 10 let po konání PS KC o něm ani o jeho ZD prakticky nemluví; necituje se ani v posledních pastýřských listech biskupů k roku víry. I v mnoha dalších dokumentech současné katolické církve není o této události katolické církve Českých a Moravských diecézí ani zmínka.

Je možné, že se PS KC tematicky nebo metodicky minul s aktuálními tématy církve. Zjistit, zda tomu tak opravdu bylo, je hlavním cílem této práce. Budeme tedy postupovat následujícím způsobem: nejprve si vytvoříme přehled témat, která PS KC projednával a poté porovnáme tehdejší výzvy a otázky české církve s tématy katolické církve ve světovém i evropském kontextu tehdejší doby.

Příprava Sněmu poskytuje velké množství materiálu k analýze. Je možné zpracovávat rešerše literatury a článků z období probíhajících zasedání i po nich. Lze z nich vyčíst nostalgické vzpomínky, bolestná zklamání, sterilní neměnná konstatování, opakování jiných dokumentů, ale dokonce i teorie spiknutí.

Je výzvou pro další odborné práce porozhlédnout se po evropském kontinentu, zhodnotit s pomocí empirických věd situaci té které katolické církve v místní společnosti a z tohoto hlediska porovnat témata zasedání a případných sněmů po 2. vatikánském koncilu.

Nosnou linií této bakalářské práce je pohled z pozice "Evropy" a "Říma", těžištěm jsou pastorální témata, jako např. poslání a výzvy pro každého křesťana, nositele služebného i všeobecného kněžství, pastore obecné i kategoriální, misie a ekumenický dialog, dále pak soužití v církvi a celé společnosti. Je potřebné zhodnocení motivů a důsledků pro diskontinuitu témat po první úvodní fázi do druhého a závěrečného zasedání.

2. Smysl svolání Plenárního sněmu Katolické církve v ČR 30 let po 2. vatikánském koncilu 1962-1965

Prvním cílem této kapitoly je reflektovat přijetí závěrů 2. vatikánského koncilu na území Československa v době totality, abychom mohli formulovat aktuálnost svolání PS KC. A jen tak na okraj a zkráceně je možno si připomenout situaci naší církve v době koncilu a účast naší provinční církve na koncilu.

2.1 Druhý vatikánský koncil a diecéze v Čechách a na Moravě

Mimořádnou událostí minulého tisíciletí v Katolické církvi i ve společnosti je zajisté Druhý vatikánský koncil (1962 - 65). V té době byli předními osobnostmi Katolické církve v Čechách, na Moravě a Slezsku Josef kardinál Beran a jeho nástupce František kardinál Tomášek. Oba tito biskupové, kardinálové a primasové České katolické církve aktivně vystupovali na 2. vatikánském koncilu.

2.1.1 Biskupové z Československa, aktivně se zúčastňující koncilu

2. vatikánský koncil je událostí, v dějinách církve i světové společnosti, nad kterou nepřestáváme žasnout i nyní padesát let po ukončení posledního zasedání v roce 1965. Je to především prorocké a pastorační dílo papeže Jana XXIII. a Pavla VI., v jednotě s celým kolegiem biskupů Evropy a dalších kontinentů. Tito pastýři Římské církve a místních církví z celého světa pohlédli na poklad víry a Božího zjevení, situaci Božího lidu samu o sobě, ve společnosti a dějinách. V průběhu zasedání vytvořili čtyři základní konstituce a dalších dvanáct dokumentů. Církevní otcové v jednotě s Římským biskupem a s pomocí Ducha svatého oprášili nánosy nesrozumitelnosti a obranných hradeb uvnitř i navenek. Tyto dokumenty jsou vodítkem a výzvou pro návrat k lidem tohoto světa.

Významnou osobností této doby je primas český, kardinál Beran¹⁴. Josef kardinál Beran¹⁵ vystoupil aktivně na 2. vatikánském koncilu 20. 9. 1965 s projevem o *"Svobodě svědomí"*¹⁶.

Druhou významnou osobností, kterou bych rád zmínil v této periodě, je František kardinál Tomášek¹⁷. Jako administrátor farnosti ve vesničce Moravská Hůzová a jezdil na všechna zasedání koncilu, tedy v letech 1962, 1963, 1964 a 1965. Zde vystoupil celkem pětkrát. Nejprve to bylo s tématem výchovy dětí, potom ekumenismu, dialogu, podpory a ochrany rodiny¹⁸.

Pro tehdejšího biskupa s tajným svěcením to byla nejen škola synodality a bratrství v biskupské službě, ale bylo to i setkání s živou, celosvětovou církví. Církev, která na každém kontinentě, v každém národě, městě i venkově naslouchá a slouží.

2.1.2 Dokumenty a recepce 2. vatikánského koncilu

Samozřejmě že materiály, které pocházely ze zahraničí, byly pod bedlivou kontrolou tehdejšího totalitního státu. Všechny dokumenty byly tištěny v Akademii Velehrad a teprve postupně s velkým časovým odstupem pašovány různými způsoby přes hranice. Nejčastěji se využívaly různé cesty z méně střežených států. Zejména to bylo Polsko a tehdejší Německá demokratická republika. Tímto bylo znevýhodněné i studium. Ale i přesto kolovaly různé opisy vyhotovené pomocí tehdejší techniky, tj.: cyklostylem nebo strojopisem. Dalším zdrojem bylo i každodenní vysílání české sekce rádia Vatikán. Rovněž se nekonaly žádné přednášky či veřejné prezentace. Církev byla vymezena státem jen na bohoslužby a i ty pouze v kostele.

Je možné říci, že pokoncilní proměna diecézí na území tehdejšího

---

14 Josef Beran se narodil 29.12.1888 do sedmičlenné učitelské rodiny. Josef kardinál Beran byl vězeň totality protektorátu Čech a Moravy (1942-1945) a zanedlouho byl internován i komunistickou mocí (1951-65), stejně jako ostatní biskupové. V roce 1965 dobrovolně přijal nucený exil výměnou za nového nástupce Arcibiskupství pražského, pozdějšího Františka kardinála Tomáška.

15 Balík, St.; Hanuš J. a kol. Primasové Katolické církve, str.27

16 Pospíšil, C. V. II. Vatikánský koncil očima Jana XXIII. a Pavla VI., str. 220

17 Narodil se r.1899 ve Studénce na Moravě, nedaleko Ostravy. V Olomouci v letech 1934-38 na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě přednášel katechetiku a pedagogiku. Zde byl také v roce 1938 promován doktorem teologie.

18 Balík, St.; Hanuš, J. a kol. Primasové Katolické církve, str. 106 - 107

Československa pokračovala už jen nepřímou a to jen liturgickou obnovou. Za její počátek je považováno ustanovení celostátní liturgické komise pro celé Československo, 25. února 1965 v Bratislavě. I když bylo možné zřídit v jednotlivých diecézích samostatné liturgické komise, stát umožnil zřízení pouze této se dvěma jazykovými sekcemi. Přitom samotná liturgická instrukce Inter oecumenici vydaná Kongregací pro bohoslužbu k uskutečňování konstituce Sacrosanctum concilium vyšla už 26. září 1964, tedy ještě během sněmovního jednání 2. vatikánského koncilu. Tato instrukce požadovala mimo jiné zavedení národního jazyka do bohoslužeb a úpravu liturgických prostor.

Každá diecéze určila dva delegáty, takže komise měla přes třicet členů. O situaci té doby také vypovídá účast úředníků státní správy.¹⁹ Ovšem ovocem práce komise je ještě i dnes, v roce 2016, Misál (knižně vydaný v roce 1983²⁰ a několikrát reeditován) používaný všemi biskupy a kněžími v celé České republice ve všech kaplích, kostelích i katedrálách.

Hojné plody výzev koncilu v Československu, byly také téměř znemožněny jeho zneužitím kolaborujícími strukturami jak uvnitř církve, tak zakázaným Sdružením katolických duchovních Pacem in terris, Československou stranou lidovou ovládanou skrytě i otevřeně funkcionáři jediné mocenské strany ve státě t.j. KSČ. Odpůrci komunismu uvnitř církve, často perzekuovaní totalitní mocí, či "jen pod dohledem státních církevních tajemníků", museli být před koncilními proměnami na pozoru, když se k nim hlásili kolaborující kněží, lidé typu: Josefa Plojhara, Josefa Beneše, Antonína Veselého, Jana Máry či Františka Hochmana. „Koncil byl v jejich pojetí dezinterpretován a do značné míry redukován pouze na přitakání církve modernímu světu, symbolizovanému-táborem míru-sovětským blokem. „²¹

---

19 Balík, S. Letnice dvacátého století str. 159

20 Demel, Zd. Pod dohledem církevních tajemníků, str. 210

21 Balík, S. Letnice dvacátého století str. 214

2.1.3 Ekumenické biblické dílo a Dílo koncilové obnovy 1968

Dalším významným počinem, který svým načasováním a důležitostí snad i předstihl různé ekumenické úvahy a výhledy 2. vatikánského koncilu (1962-1965) bylo vydání společného ekumenického překladu celé Bible (včetně deuterokanonických knih) v roce 1987, s předmluvou pana Františka kardinála Tomáška. Práce na díle samotném byla započata v roce 1961, tedy již před samotným Vatikánským koncilem. Pan kardinál se zde, po dvaceti letech od koncilu, s díky vyznává :

*"K nezapomenutelným dojmům z II. vatikánského koncilu, jehož jsem se zúčastnil na všech zasedáních, patří obřad Intronizace Bible. Před zahájením každého jednání byl některým z koncilních otců nesen v průvodu vzácný starobylý evangeliář a položen na malý trůn na oltáři, aby symbolizoval přítomnost Kristovu při koncilním jednání. Druhý Vatikánský koncil se stal skutečně koncilem Bible."*²²

*"Duch, který inspiroval autory Písma sv. a který řídí Boží církev, vede v naší době všechny křesťany k stále hlubší a upřímnější snaze o jednotu. Ta musí vycházet z jednoho zjevení Božího, z jednoho slova Božího, z jedné Bible. Ovocem dlouholeté ekumenické spolupráce křesťanských církví u nás (od roku 1961) je tento ekumenický překlad."*²³

Po dalších více než dvaceti letech, v roce 2008, tedy v roce věnovaném svatému Pavlu a Synodě O Božím slovu, píše kardinál Miloslav Vlk, nástupce Františka kardinála Tomáška, společně se synodním seniorem Českobratrské církve evangelické Joelem Rumlem v úvodu k vydání Synoptické Bible : " ... Abychom ještě více otevřeli cestu k bohatství biblického poselství, předáváme všem kdo mluví, přemýšlí a cítí českým jazykem, tento ojedinělý svazek, jenž obsahuje dva známé české překlady Bible: kralický ze začátku 17. století a ekumenický z konce 20. století. ... Podobně jako se dokáží křesťané z jednotlivých církví setkávat u toho, co přijímají za společné, rozumíme této podobě vydání Písma svatého jako příležitosti lépe poznávat to, co je společné prostředí, do kterého jsme svým zrozením vstoupili, a v němž je dáno žít. "²⁴

²² Bible, ekumenický překlad včetně deuterokanonických knih 1987, str.5

²³ tamtéž, str.6

²⁴ Česká synoptická Bible 2008, Český ekumenický překlad a Bible kralická str. VII

Toto dílo a jeho důležitost v ekumenismu a vztazích mezi církvemi naší vlasti, není vůbec zmíněno v článku č.364 ZD. Zde je sice několik vět věnovaných ekumenické spolupráci v kontextu kapitoly o misiích, ale o tomto konkrétním a dlouhotrvajícím dobru zde není ani slovo. O ekumenismu pojednávají také úvodní články č.17-20 ZD, avšak ani zde není uveden tento příklad neobvyklé a mimořádné spolupráce i v evropském kontextu.

Za několik let po ukončení 2. vatikánského koncilu a při zmírnění dohledu totalitního státu zorganizoval František kardinál Tomášek Dílo koncilové obnovy. Využil tehdy existující struktury kolaborujícího hnutí katolických kněží-Celostátního mírového hnutí katolického duchovenstva, které na jeho výzvu celé odstoupilo. V květnu 1968 začalo setkávání nad tématy 2. vatikánského koncilu, které pokračovalo několik měsíců. Společně se zde setkali biskupové, kněží, odborníci i zástupci Božího lidu. Následnou okupací vojsky SSSR a státy Varšavské smlouvy 21. srpna 1968 byl ukončen veškerý nadějný vývoj v tehdejší Československu a nastoupila normalizace, neboli návrat k neostanilismu. Dílo koncilové obnovy bylo z tohoto důvodu samo rozpuštěno, aby nedošlo k jeho zneužití tehdejší politickou mocí. Přesto se za těchto několik měsíců podařilo vykonat mnoho dobrého. Došlo ke zrušení kolaborantské organizace tzv. Mírové hnutí katolického duchovenstva i existence samotného fenoménu svobodného setkávání a dialogu uvnitř církve po mnoha desetiletích.

Další významnou událostí je obnovení Řeckokatolické církve a návštěva biskupů Čech, Moravy i Slovenska u prezidenta republiky Ludvíka Svobody. Návštěva, která proběhla 19. srpna 1968²⁵ se účastnili tyto biskupové: Štěpán Trochta, Karel Skoupý, František Tomášek, Josef Hlouch, Ambróz Lazík, Robert Pobožný.

Za dva dny nato nastala úplně jiná situace.²⁶V prosinci roku 1970 přijal Ústřední výbor KSČ *"Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. Sjezdu KSČ"*²⁷.

---

25 Koníček, J. Modus Vivendi, str. 225

26 Pernes, J. Takoví nám vládli, str. 276

27 Pernes, J. Takoví nám vládli, str. 293

Ale v Evropě proběhl Helsinský proces.²⁸ a v Praze vznikla Charta 77²⁹. tuto petici podepsali i katoličtí kněží: B. Bouše, V. Diviš, R. Gombík, J. Kordík, F. Lízna, A. Lukášek, V. Malý, M. Píša, J. Zvěřina.³⁰

Pro tehdejší církev v čele s pražským biskupem Tomáškem to bylo určité překvapení i pak další události: petice pana Aug. Navrátila či Velehrad 1985. Na tento projev Božího lidu, vzpomíná i kardinál Cassaroli³¹, že až zde poznal těžkou situaci církve v tehdejší Československu.

2.2 Pozdější události a historické pozadí

V následujících podkapitolách budou nastíněny události od roku 1968 do roku 1989.

2.2.1 Liturgické úpravy a Desetiletí duchovní obnovy národa

Po nuceném ukončení DKO (Díla koncilové obnovy, trvajícím jen krátce – několik měsíců- byla téměř jediným (kromě biblického hnutí) veřejným a totalitní mocí tolerovaným jevem liturgická obnova. Tato se projevila především ve dvou liniích : architektonické a překladem liturgických knih do národního jazyka. Ta první je nejvíce zřetelná v interiérech kaplí, kostelů a katedrál.

Druhá linie liturgické obnovy už tolik zřetelná není, ale o to více byla náročnější. Liturgické knihy byly nejprve pozvolna přeloženy a tištěny v pracovním „sešitkovém“ vydání. Teprve později následovala edice v klasické knižní vazbě. Byl to český překlad Misálu, Lekcionáře a Liturgie hodin.

Vyhlášení Desetiletí duchovní obnovy národa bylo ze strany českého primase Františka kardinála Tomáška nejen pastýřské a prorocké dílo, ale i značnou osobní odvahou, zralou vírou a nadějí v Boží království. Každý rok měl svého patrona,

---

28 Chenaux, Ph. Katolická církev a komunismus v Evropě 1917-1989 str. 187-190

29 Žantovský, M. Havel str. 178-194

30 Hanuš, J. Tradice Českého katolicismu ve 20.století str. 68-70

31 Diktatura versus naděje, str. 169

Cassaroli, Ag. Trýzeň trpělivosti, str. 129-188

národního světce. A za nedlouho bylo vyhlášeno svatořečení blahoslavené Anežky České. Pouti do Říma se zúčastnil i pan kardinál, dne 12.11.1989.

Po návratu se otevřeně postavil na stranu národa proti státní represii při hroucení dosavadního totalitního systému. Tento odvážný čin byl oceněn celou společností.

2.2.2 Historické pozadí a souběžné události

Během služby římského biskupa Jana Pavla II. (1978-2005) došlo k velmi významným změnám nejen v církvi samotné, ale i ve společnosti.

Po zhroucení totality³² následovala obnova a očištění všech struktur celé místní církve v České republice.

I když tu byla potřeba i hlasy pro realizaci synodního procesu, rozpad federace (1993 rozpad Česko-Slovenského federativního uspořádání na samostatné republiky Českou a Slovenskou) a vznik nových diecézí (Plzeň 1993 a Ostravsko-Opavská 1996) tuto potřebu o několik let odsunul.

Na počátku obnovy církve i celé společnosti přijíždí na pozvání římský biskup. Níže zmíním v několika větách některé myšlenky papeže tak jak byly proneseny během tří návštěv naší vlasti: 1990, 1995 a 1997.

Při první návštěvě se papež zaměřil na obnovu církve i společnosti s využitím stávajícího programu: *Desetiletí duchovní obnovy národa*³³ a také připomenutí, že naše národy-Český a Slovenský-jsou součástí společné křesťanské Evropy.

Náplní druhé návštěvy bylo hlavně svatořečení: matky Zdislavy a kněze Jana Sarkandra. Také se setkal s mládeží na Svatém Kopečku nedaleko Olomouce a po katechezi modlitby Páně, mluví svatý otec o celosvětových setkáních mládeže³⁴.

Třetí a poslední návštěva Jana Pavla II. se konala ve dnech 25. - 27. dubna 1997. Začínala návštěvou Prahy, pak Hradce Králové a Prahy. Hlavním tématem byla oslava svatovojtěšského milénia a příprava na oslavy velkého jubilea roku 2000.

32 Tretera, J.: Stát a církev v České republice, str. 53nn

33 Schrötterová, P.: Návštěvy Jana Pavla II. u nás, str.11

34 <http://www.vatican.va/gmg/documents/> a

http://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A9_dny_ml%C3%A1de%C5%BEE,
staženo 30. 3. 2016

2.2.3 Církev v evropském a celosvětovém kontextu

Po tématech, kterými žila místní církve v minulém tisíciletí je možné sledovat také okruhy otázek, událostí a témat celosvětové církve na několika nejdůležitějších dokumentech.

Terzio Millennio Adveniete 1994, tento dokument vydaný sice již v roce 1994 (v českém jazyce o rok později), svým rozsahem otevírá práh nového třetího tisíciletí třemi BOŽSKÝMI OSOBAMI, celou Nejsvětější Trojicí : se SYNEM a skrze SYNA v DUCHU k OTCI³⁵ . Tedy je tím nejlepším začátečním dokumentem, z celé řady, k tomuto tématu SNĚMU.

Podobně jako v životě každého člověka a křesťana hrají výročí události narození a udílení svátostí významnou roli, tak také ve společnosti např. založení obce či města je důvodem ke společným oslavám³⁶ . Z tradice našich starších bratří ovšem oslava není jen pro nějakou číslovku končící 0, ale jubilejním rokem : "*Hospodinovým milostivým létem*" Iz 61,1-2. Dnem vyrovnání dluhů, propuštěním otroků, navrácením majetků předků a obnovení vlastnictví země pro každého Izraelitu³⁷ .

U příležitosti 25. výročí trvání pontifikátu Jana Pavla II. se v Římě 15. - 18. října 2003 konalo slavnostní sympóziu. Těžiště této závěrečné práce (1997-2005), spadá právě do části pontifikátu Jana Pavla II. A zde téměř na konci služby tohoto výjimečného pastýře a římského biskupa dávají kardinálové³⁸ základní kameny-témata tohoto pontifikátu.

Kardinál Josef Ratzinger ukazuje v úvodu nejen množství pastýřských cest po celém světě, ale i velký seznam dokumentů, poselství, listů. Jedná se o 14 encyklik³⁹ s úvodním Trinitárním triptychem a pak následují důležitá témata církve: misijní působení církve, pohled na Matku Boží Pannu Marii, sociální souvislosti, poselství víry, dialog mezi církví a světem, věřit a poznávat, promýšlet a dělat závěry = racio. A mnohé další posynodální exhortace, plody společné jednoty biskupů místních církví s římským biskupem, prvním mezi bratry ve víře.

---

35 Jan Pavel II. TERTIO MILLENNIO ADVENIENTE, str. 50

36 tamtéž str. 20-21

37 tamtéž str. 18-20

38 Ratzinger, J. 25. výročí pontifikátu papeže Jana Pavla II., str. 13

39 Stav k říjnu 2003

Kardinál Bernardin Gantini dává zaznít slovům předneseným o apoštolských cestách po všech kontinentech a vyzdvihnutí důležitosti biskupských konferencí. A kromě jiného také návštěvy historických míst nesoucí hluboké jizvy. Památníky neúcty k člověku k jeho životu: Osvětim v Evropě, Památník holokaustu v Jeruzalémě i Gorée v Dakaru, kde se lidé byli prodáváni jako zboží. Stálým apelem na lidskou rodinu je nutnost složit zbraně: Libérie, Kongo a další země.

Kardinál Jean-Maria Lustiger mluví v druhém příspěvku zvláště o kněžích (listy od roku 1979), zasvěceném životu (tématický list již od roku 1997, vždy k 2. únoru) a křesťanských povoláních.

Kardinál Alfonso López Trujillo vzpomíná na evangelium rodiny a života v souvislosti antropologie života a kultury smrti. Kdy jednání plodící smrt už není jen záležitostí jednotlivce, ale celých struktur společnosti. Struktury: firmy, společnosti cíleně působí smrt lidem za účelem vyššího zisku, nebo jen pro vlastní pohodlnost. Papež svatý Jan Pavel II. začíná od rodin: od roku 1994 pořádá celosvětová setkání rodin.

Kardinál Nasrallah Pierre Sfeir připomíná: ekumenismus a mezináboženský dialog, zvláště týden modliteb za jednotu křesťanů 18.-25.1. každého roku. Veřejné prosby o odpuštění, inkvizice, špatné jednání vůči ženám a hrabivost v církvi. Islám⁴⁰ už v roce 1979 výzva k africkým biskupům : společné svědectví křesťanů a muslimů o víře v Boha, Stvořitele a Pána Dějin. Společná modlitba v Assisi 1986 přes 130 náboženství a 1999 více než 200 náboženských představitelů. Židovství: návštěva synagogy v Římě 1986, Jeruzalém a modlitba u Zdi nářků 2000.

Kardinál Angelo Sodano představuje téma míru: každoroční poselství ke světovému dni míru 1.ledna každého roku. Návštěva 129 zemí, institucí: OSN, UNESCO, FAO i evropské instituce : parlamentní shromáždění Evropské rady, Evropská komise, Evropský soud pro lidská práva. 174 zemí světa má diplomatické vztahy se Svatým Stolicem. Modlitební shromáždění v Assisi 9. - 10. ledna 1993 pro mír v Evropě, konkrétně na Balkáně. A výzvy ke konfliktům v Africe, Iráku a dalším "zapomenutým".

---

40 Ratzinger, J. 25. výročí pontifikátu papeže Jana Pavla II., str. 75

2.3 Očekávání od Plenárního sněmu

2.3.1 Obecné a dle kanonického práva

Očekávání od události PS KC lze rozdělit na institucionální, skupinové a individuální. Za instituce v nejširším slova smyslu lze považovat stát, církev, teologické fakulty, média a další. Stát, tedy Česká republika je garantem právního prostředí a tedy i náboženské svobody všech občanů. Stát také přispívá z rozpočtu většinovou a zatím nenahraditelnou částkou na provoz a rozvoj České katolické církve. Je partnerem v řadě oblastí života společnosti a nebo deleguje na církev odpovědnost ve školství, zdravotnictví a sociální péči. Považuje církev za nezastupitelnou při duchovní péči v armádě, celém záchranném integračním systému, vězeňství, zdravotnictví, celé společnosti. Stát tedy očekává zodpovědnost, stabilitu vztahů a převzetí všech úkolů, které má církev ve svobodné demokratické společnosti v Evropě na začátku 3. tisíciletí.⁴¹

Církev v nové situaci České republiky se potřebuje společně podívat zpět a na současnost. A i s pomocí odborníků se připravit na nové úkoly a výzvy čekající na ni v nedaleké budoucnosti, vyplývající z demografické situace, sociologických analýz i antropologických konstant. Od prostých křesťanů z nejmenších farností až po pastýře diecézí a arcidiecézí pohlédnout na svůj životní příběh, svého okolí i svěřených lidí a vztahů.⁴²

---

41 Robbers, G. (ed.): Stát a církev, str. 356-365

42 Ratzinger, J. Naděje pro Evropu, str. 36-40

Teologické fakulty mohou očekávat od Sněmu podporu dosavadní činnosti, tedy přípravu kandidátů na kněžství, přípravu odborníků - nekněží do všech oblastí společnosti, svobodné bádání a odbornou činnost zvláště v oblasti filosofie, teologických oborů a církevní historie. Ne všechny teologické fakulty se těchto úkolů zhostily, například pražská Katolická fakulta si prošla déletrvajícím krizovým vývojem. Zde pomohl až zásah státu, prostřednictvím Akreditační komise⁴³.

U médií jsem poněkud skeptický, až na jednu výjimku: časopis Reflex, jinak všechny články z této doby pojednávající o sněmu jsou z periodik katolických a křesťanských. Toto ale není ničím novým. Podobně jako v případě odborových organizací, se hovoří o nich jen v souvislosti s nějakou stávkou či velkou demonstrací, tak i církev v médiích je zmiňována pouze při celospolečensky významných příležitostech, např. papežských návštěvách. Mediální zájem pak probouzí zejména různé náhle objevené problémy, příp. skandály. Jinak se o církvi nemluví, nepíše, není středem zájmu. Jako doplněk programu se někdy v médiích objeví vánoční či jiná sváteční tematika.

2.3.2 Kategoriální a individuální dle typu služby a postavení

Různá očekávání může mít i sbor biskupů, kněží ve farnostech nebo s větší pravomocí a službou v diecézích. Jiné myšlenky mohou mít pastorační pracovníci, zaměstnanci v církvi, běžní křesťané z měst, městeček a vesnic. Další skupinou je skrytá, neveřejná církev a nebo úplně na protistraně: kolaborující individualisté a prospěcháři⁴⁴.

Biskupové s určitou zkušeností ve farní správě a omezenou teologickou formací v jediném tolerovaném semináři v Litoměřicích očekávají spolupráci a dialog mezi sebou navzájem i se svými nejbližšími spolupracovníky-kněžími i mnohými laiky. Církev v naší republice začala obnovovat struktury a budovat instituce ve školství,

---

43 Mačala, P. (eds.) Církve 19. a 20. století ve Slovenské a České historiografii, str. 633

44 Žáček, P. Boj proti církvím a sektám: Pohled z centrály StB in Fiala, P. ; Hanuš, J. Hanuš (eds.) Katolická církev a totalitarismus v Českých zemích, str. 140-155

zdravotnictví i sociální sféře. Také se napravují vztahy se sousedními církvemi. Přijímáme materiální i personální pomoc. Vše probíhá kvantitativně, ale už se ukazují i některé negativní jevy a potřeba se vrátit ke kvalitě budované ze zdola na lidech a vztazích. Stále také není vyřešeno financování církví, majetkové vyrovnání a oficiální vztahy s Apoštolským stolicí, městským státem Vatikán.

Kněží v běžné farní pastorači dříve jen zabezpečovali bohoslužby a udílení svátostí. Jiná pastore, vyučování náboženství nebo dokonce evangelizace byla zakázaná. Jak se ovšem vyrovnat s personálním úbytkem sil? Kněží přibírají další a další farnosti. A tam jen odslouží nedělní bohoslužbu a nejsou tam jinak přítomni. Mládež a střední generace odchází z venkova do měst. Stěhují se za vzdělání a za práci.

Laici sice nemají průběžné náboženské vzdělání a formaci, ale už mohou studovat na církevních školách i teologických fakultách. Vyrůstají tak noví odborníci pro církve i širší společnost.

2.3.3 Teologická dimenze

Z hlediska pastorální teologie je tu stálá trojice: vidět, posoudit a jednat. V základní literatuře⁴⁵ nacházíme tato očekávání: "*aggiornamento naší církve*"⁴⁶, tedy to jak viděli koncilní otcové církve a společnost a pokusit se toto nejen převést na naši situaci, ale zaktualizovat pro současnost a nahlédnout na budoucnost. Vzrůst víry a duchovní identita národa je dalším bodem k projednání. Sněm by měl stanovit jednotnou pastorální linii s variabilními prvky pro církevní obce v Čechách i na Moravě. Tak jak to potřebují různá společenství: malá, velká, na vesnici, ve městě apod. Toto všechno a mnohé další čeká na posouzení, zhodnocení a použití pro větší dobro církve, společnosti, každého jednotlivého člověka. Kritérium Hospodinova plánu spásy pro každého člověka a oslavy Boží.

*"Ať církve světa pomáhá, nebo od světa pomoc přijímá, jde vždy za jedním: aby přišlo Boží království a uskutečnila se spása celého lidstva."*⁴⁷

45 Raban, M. Sněm České katolické církve

46 tamtéž, str. 132

47 Dokumenty II. Vatikánského koncilu, GS č.45 str. 220

3. Sněmovní proces v chronologickém přehledu

Výbornou pomůckou k posouzení sněmovního procesu bude tento přehled z hlediska časového průběhu:

1. první úvahy o setkání a dialogu až konkrétní vyhlášení.
2. zahájení a I. zasedání.
3. různorodá práce, II. zasedání a vytvoření ZD.

Uspořádání chronologické:

1. vyhlášení PS KC 5. července 1997
2. vytvoření Jednacího PS KC
3. odborné projednání pěti okruhů, jejichž hlavní témata byly zvláště dokumenty
2. vatikánského koncilu i další: O církvi, Velké jubileum roku 2000 a dále O liturgii,
O Božím slovu a Církev a svět⁴⁸
4. diskusní sněmovní kroužky⁴⁹, odhadem asi 700 s účastí kolem 10 tisíc žen a mužů.
5. I. zasedání PS KC a stanovení těchto odborných komisí:
pro duchovní četbu dějin a statistická východiska a analýzu,
pro misijní a evangelizační působení Božího lidu
pro život a službu kněží, jáhnů a zasvěcených osob
pro život a poslání laiků v naší církvi
liturgii a svátostnou pastorační
partikulární právo a pastorační.⁵⁰
6. práce odborných komisí a zkrácení pracovního dokumentu.
7. II. zasedání PS KC a vyhlášení ZD.

---

48 Srov. RABAN M. Sněm české katolické církve s. 115

49 HERMAN D. Plenární sněm v ČR in : <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=966>

50 Plenární sněm in : <http://snem.cirkev.cz/index8045.html?menu=387>

3.1 Od záměru k vyhlášení 1991-1997

První myšlenky uskutečnit setkání dialogu jako je tento Sněm, byly určitě přítomny už u účastníků Díla koncilní obnovy. Pak následovala spíše touha bez možnosti realizace z důvodů represí totalitního státu. Ale už první zmínky po takovémto setkání zazněly na prvních shromážděních tehdejší Federální biskupské konference.

Ovšem rozpad federace, vznik nových biskupství a další události, tento projekt posunuly v čase. Naprosto nová situace, kdy církev opět získala svobodu si tento sněm vyžádala. Bylo nutné zhodnotit plody 2. vatikánského koncilu. Také reflexe života církve: veřejného, utajeného i kolaborujícího byla nezbytná.

3.2 Zahájení a první zasedání 1997-2003

Slavnostní vyhlášení Sněmu se uskutečnilo na Velehradě, kde také proběhly obě dvě zasedání. Po vyhlášení začaly pracovat tématické komise, které vycházely ze základních koncilních dokumentů. Poté ještě před prvním zasedáním pracovaly sněmovní kroužky. Tyto skupinky vznikaly naprosto spontánně v rámci farností, děkanátů, profesí, bydliště, společenství, apod. Do prvního zasedání proběhlo mnoho setkání formačních, studijních i diskusních nad danými tématy: Bible, liturgie, církev sama o sobě, církev a svět i nadcházející Milénium. Dále už pracoval jen sekretariát a přípravná komise. Plodem této součinnosti se stala Lineamenta. Několik měsíců před prvním zasedáním se tvořil dokument *Instrumentum laboris*. Zde byl položen důraz na identitu sněmu, základy naší duchovní historie a její vybrané kapitoly. A také měly být předloženy základní pastorační témata. Na prvním zasedání Sněmu bylo účastníky rozhodnuto vytvořit osm sněmovních komisí, odlišných od komisí České biskupské konference. V čele každé komise stál biskup a členy byli odborníci na danou oblast.

3.3 Práce sněmovních komisí, druhé zasedání a vyhlášení závěrečného dokumentu 2003 - 2007

Po ukončení prvního zasedání Sněmu v červenci 2003 začaly pracovat sněmovní komise. Po více než roční práci, 23. září 2004, odevzdalo osm sekretářů jednotlivých sněmovních komisí texty pro další připomínkování a úpravy v sekretariátu sněmu a zasedáních České biskupské konference. Po zpracování do jednotného dokumentu pracovního textu byl v listopadu téhož roku předložen České biskupské konferenci. V prosinci 2004 byl prodiskutován a komentován na zvláštním zasedání v Brně. V únoru následujícího roku byl text postoupen všem členům sněmu k připomínkování. V březnu 2005 byly připomínky zapracovány a text byl předložen v dubnu plenárnímu zasedání České biskupské konference. Zápis, dříve veřejný, umístěný na stránkách sněmu, již není po tolika letech aktualizován a dostupný. Zde také došlo k rozhodnutí vyřadit z textu výsledky práce dvou komisí. Jedná se o Komisi pro duchovní četbu dějin pod předsednictvím biskupa Václava Malého. Další komise je Analytická, zpracovávající empirická data, studie, statistiky a analýzy pod vedením plzeňského diecézního biskupa Františka Radkovského.

V této fázi přípravy je nutné upozornit na zásadní změnu pracovního dokumentu. Tento pracovní dokument, nejprve s rozsahem téměř sto stran byl upraven vypuštěním některých kapitol na šedesát stran. Pracovní text datovaný 15. února obsahuje texty komisí v vymezeném rozsahu asi 20 stran, celkem 100 stran. Následující pracovní text z 15. května 2005 je shrnutím práce jen pěti sněmovních komisí v celkovém počtu stran šedesát.

Tento šedesátistránkový pracovní text, ochuzený o některá témata, byl následně v témže měsíci rozeslán účastníkům sněmu. Před samotným druhým zasedáním se sešli sekretáři pro přípravu poselství sněmu.

Druhé zasedání Plenárního sněmu proběhlo opět na Velehradě 6.-10. července 2005. Zde byl vytvořen ze zbývajících kapitol ZD - s podnázvem: Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě. Po schválení ZD Apoštolským stolcem byl slavnostně vyhlášen roku 2007 a vydán knižně i na webu.

4. Diskontinuita témat sněmovního procesu

V této kapitole nejprve soustředím do několika bodů heslovitou a koncentrovanou formou témata PS KC, české katolické církve i v kontextu tehdejšího pontifikátu papeže Jana Pavla II. a tím položím vedle sebe akcenty života a působení místní i celosvětové církve. Porovnáním těchto zájmových otázek předložím a zhodnotím základní problém diskontinuity, uvedené již v úvodu práce.

4.1 Pracovní okruhy

Přípravná komise Sněmu se začala scházet od 26 .2. 1996 a vyprofilovaly se zde první témata a koncepce, a to katecheticko-iniciační, historicko-právní a pastoračně-administrativní. Byly přípravou pro následný Plán přípravy plenárního sněmu. V lednu 1998 byly zřízeny čtyři odborné komise: O církvi, O liturgii, O Božím slovu a O církvi ve světě. Tedy kromě snahy navázat na Desetiletí duchovní obnovy se zde projevil také záměr prodiskutovat v našich podmínkách základní dokumenty 2. vatikánského koncilu.

4.2 Sněmovní kroužky

Sněmovní kroužky mohly být organizovány libovolně ve farnostech či různých společenstvích. Scházely se od roku 1999 až do roku 2002, tedy celé čtyři roky, a posledními probíranými tématy byla liturgie a Boží slovo. Tyto kroužky byly nejen diskusními místy pro určená témata, ale i školou naslouchání a dialogu. Také skýtaly účastníkům určitý naukový a katechetický potenciál. Jistou obtíž představoval nedostatek odborně vzdělaných laiků v teologii a společenských vědách i neexistence odborné literatury k projednávaným tématům. Tehdejší teologické fakulty, jejich vyučující a studenti totiž teprve znatelněji rozvíjeli svou odbornou činnost.

Na začátku sněmovního procesu se jednalo o jedinou situaci z více událostí PS KC se zapojením širší účasti Božího lidu. V tisku tehdejší doby⁵¹ i později⁵² si můžeme povšimnout určité lítosti nad předčasným ukončením práce sněmovních

---

51 celý soubor několika desítek článků (roky 1996 - 2005): archiv autora

52 ostatní články a literatura po roce 2005, taktéž v archivu autora

kroužků i nad způsobem zpracování výsledků těchto kroužků v dalším sněmovním procesu. Jedná se především o samotnou činnost a zápisy kroužků.

Dodnes u nás neexistuje žádná organizace křesťanských laiků (organizovaná mimo církev), popřípadě instituce registrovaná u státu jako připomínkové místo při tvorbě sekulárního práva⁵³. V dnešní svobodné době je samozřejmě možnost takovou platformu vytvořit, např. na základě inspirace články č.549-551 KSNC⁵⁴.

4.3 Pontifikát papeže Jana Pavla II. a příprava na Milénium

Celé období služby římského biskupa Jana Pavla II. (1978 - 2005) mělo velký význam na formování a uvědomování si vlastní identity místní církve a vztahů k církvi univerzální, ke státu i ke společnosti. Vše je popsáno v předchozích kapitolách této práce. Zde - v této podkapitole - se chci hlavně soustředit na ty skutečnosti, které měly bezprostřední vliv na místní církve (jednotlivé členy i instituci) anebo nám dokumentují otázky a témata církve univerzální.

Velkými tématy nastolenými Janem Pavlem II. tedy byla materiální a hlavně morální obnova církve i společnosti: především přeměna kultury smrti na kulturu života, pravdy a lásky. Tento pastýř dal vzniknout iniciativám světových setkávání rodin a mládeže. Stále nedoceněné jsou otázky odpuštění a smíření v církvi i ve společnosti. Papež několikrát požádal o odpuštění a navštívil mnohá místa symbolizující toto jednání (omluvy a prosby o odpuštění) naprosto jasně a jednoznačně.

I na poli ekumenické spolupráce je ještě mnoho půdy "ležící ladem" a "zarostlé plevellem". Při každé pastorační návštěvě papeže bylo vždy na programu setkání s nekatolickými křesťany.

Celocírkevním tématem dle apoštolského listu - *Tertio millennio adveniente* z roku 1994 byla bezprostřední příprava na Milénium⁵⁵. Během let 1997 až 1999 byla tímto listem nabídnuta trinitární témata: Syn, Duch svatý a Bůh Otec. Jubileum bylo ukončeno opět apoštolským listem - *Novo millennio ineunte*. Tímto vstoupila do situace České katolické církve, církve univerzální, církve celosvětová, bohatá a plně rozvinutá téměř třicet let od ukončení 2. vatikánského koncilu.

---

53 Například v Bavorsku - Landekomitee der Katholiken - web: www.landekomitee.de

54 Papežská rada pro spravedlnost a mír, *Kompendium sociální nauky církve*

55 Jubilejní rok 2000

4.4 Pracovní komise PS KC

Prvním dokumentem byla lineamenta. Po nich následovalo instrumentum laboris, které byl zpracováno po I. zasedání PS KC na pracovní texty pro závěrečný dokument.

Práce 1. sněmovní komise byla dokončena 20. 6. 2005. Má rozsah 51 stran textu formátu A4 a je členěna do deseti kapitol a celkem 103 článků.

4.5 Odmítnutí a následné vypuštění témat před II. zasedáním PS KC

Zásadní zásah do struktury pracovního textu sněmovních komisí PS KC nebyl proveden na zasedání PS KC, ale na základě rozhodnutí pléna ČBK. Do závěrečného dokumentu nebyla tímto zásahem zařazena ani částečně práce dvou komisí: Analytické komise a Komise pro duchovní četbu dějin. Celá událost se stala v dubnu roku 2005. Tímto krokem byl téměř hotový závěrečný dokument zúžen pouze na některá témata pastorace, a to bez patřičné reflexe např. demografického vývoje za pomoci dostupných dat společenských věd.

Co se týče zvláště pohledu na minulost katolické církve na našem území, některé kroky "smíření" již byly učiněny i mimo PS KC⁵⁶.

Avšak gesto úplného vypuštění duchovní četby dějin lze vidět jen jako krok zpět, zvláště když si dám do souvislosti projev kardinála Berana na 2. vatikánském koncilu: nutnost studia a případnou změnu postoje ve dvou případech: životní příběh katolického kněze Jana Husa a rekatolizace. Dále to byla omluva papeže Jana Pavla II. na Neředínském letišti, opět za některé události doby rekatolizace: (oba projevy jsou zmíněné v předchozích kapitolách).

---

56 Dr. Jaroslav Šebek : <http://www.kardinal.cz/index.php?cmd=article&articleID=344>

4.6 Možné důvody a důsledky vypuštění některých témat a nereflektování situace církve a společnosti v širším kontextu doby

Asi nejhlavnějšími důvody vyřazení určitých kapitol byly námitky jisté nevyrovnanosti odborného textu v celé šíři tématu⁵⁷ a možné obavy z rozvíření problematiky v nich obsažené do celé společnosti. Například téma kolaborace bylo bohužel o to více propíráno v médiích⁵⁸. Současná generace biskupů a účastníků PS KC je až na několik jednotlivců (např. kardinál Vlk, biskup Jiří Paďour, biskup František Radkovský) stále v činné službě, proto si na memoáry, životopisy a další zajímavá vyjádření bude nutné ještě počkat.

Je však ale možné již nyní⁵⁹ dohledat určité jiskřičky ve vzpomínkách kardinála Vlka i současného primase a kardinála Duky⁶⁰. Jmenování biskupové zde dávají zaznít svému názoru na již ukončený PS KC.

Na závěr této kapitoly je nutné říci, že i přes dlouhou přípravu a zapojení široké základny běžných laiků, odborníků i hierarchie došlo k velkému rozmělnění témat. Během PS KC se několikrát nastavilo větší množství linií, z nichž větší množství skončilo ve slepé uličce. Přes velké nasazení odborníků v pracovních komisích je nakonec výsledný dokument jen částečným vodítkem a to pouze k pastoraci. O reflektování situace společnosti i církve nebo dokonce případných prorockých vizí nelze vůbec hovořit.

Celkově zhodnoceno jde spíše o udržení nějakého "status quo" s minimálními vklady na údržbu a bez kvalitativní změny.

---

57 Duka D., V duchu pravdy str. 129 nn

58 Mačala P., Církve 19. a 20. století ve slovenské a české historiografii str. 633

59 <http://kardinal.cz/index.php?cmd=article&articleID=396>

60 <http://www.dominikduka.cz/rozhovory/nejsem-diplomatem-ani-disidentem/>

5. Názory a postoje vůči Plenárnímu sněmu

Tato kapitola má za cíl předložit odezvu PS KC v médiích. Jak už jsem uvedl dříve, jedná se především o média křesťanská, a to včetně webu institucí⁶¹ či jednotlivců⁶². Kapitulu uzavírám stručným přehledem odpovědí vedoucích pastoračních center a pokračováním PS KC především na diecézní úrovni.

5.1 Názory účastníků a širší veřejnosti do II. zasedání PS KC

Několik jednotlivých názorů jsem našel v časopisu Reflex, Getsemany a pak už jen v Katolickém týdeníku a jeho příloze Perspektivy. V posledních dvou jmenovaných, katolických periodikách byl věnován PS KC prostor na několika stranách v každém čísle v době konání PS KC.

5.2 Výzvy závěrečného dokumentu k diecézním synodám zvláště s tématy rodina a mládež

Jedná se zvláště o články č.184 a č.193, kde PS KC vybízí k projednání pastorační situace a příležitosti v kategorii: rodina a mládež.

PS KC vyzývá budoucí diecézní sněmy, aby projednaly tři následující podněty: nejprve zařazení pastorace manželů a rodin do pastoračních plánů diecézí, pak hledání cest k dalšímu vzdělávání kněží, jáhnů i laiků v této oblasti pastorace a nakonec rozvíjení různých forem pastorace uvnitř církve či na okraji - z hlediska životní situace a také různých mimořádných těžkostí.

Už v tehdejší situaci církve existují centra mládeže (nebo jiné instituce i občanského charakteru) na všech úrovních, počínaje ČBK až po jednotlivé děkanáty. PS KC vyzývá jednotlivé budoucí diecézní sněmy, aby určily priority a přizvaly samotné mladé lidi ke spolupráci. Dále mají být využívána diecézní fóra a kromě stávajících aktivit center pro mládež je nutné hledat nové cesty k evangelizaci vrstevníků.

---

61 www.cirkev.cz ; old.cirkev.cz ; snem.cirkev.cz ; www.krestanskaakademie.cz

62 www.kardinal.cz ; www.dominikduka.cz ; www.josefhurt.cz ; halik.cz/cs

5.3 Názory na PS KC i závěrečný dokument po ukončení II. zasedání

až do současnosti (2005-2014)

Z dostupné literatury zřejmé názory: nejprve nic neříkající "že Dokument půjde vlastní cestou"⁶³, "nyní je příležitost pro diecézní sněmy"⁶⁴ - zakrývají zklamání či další postoj, který nemá být zveřejněn. Jiní přímo dávají najevo nesouhlas a nespokojenost. Také je však možné setkat se se smířlivějšími postoji - nekritičnosti, ale také žádného očekávání. Já jako autor osobně a dlouhodobě o tomto tématu hovořím s řadovými lidmi v církvi i lidmi činnými v pastorační službě v Čechách a na Moravě. Nejčastější skutečností je postoj nevědomosti anebo: "Vím, že něco proběhlo, ale to tamti...ti druzí". Možná se fenomén PS KC stane předmětem studijní práce dalších společenských oborů, a tak bude možné získat empirické podklady pro další výzkumnou činnost.

5.4 Dotaz na pastorační centra diecézí a jejich odpovědi

Celá formulace dotazu je uvedena v příloze této práce. Dotaz byl zaslán na devět pastoračních center diecézí Čech a Moravy. Některá centra odpověděla jednou větou, jiná celým článkem⁶⁵. Kromě samotného tématu a konkrétního zájmu v diecézi, hraje v odpovědích velkou roli styl a úroveň komunikace.

Z devíti center pro pastorační odpovědělo během několika dnů šest biskupských vikářů (delegátů), případně jejich sekretářky. Tedy tři subjekty neodpověděly vůbec. Jedna odpověď byla spíše "výmluva" na obecný a neurčitý charakter. Další čtyři odpovědi byly stručné a záporné, a z těchto čtyř byla jedna i určitým pohledem na PS KC. Tento názor vyjadřoval mínění - lépe začít nejprve diecézními sněmy a až pak PS KC.

Největší radost mám z odpovědi nejmladší moravské diecéze - tj. ostravsko-opavské. Jako jediná byla kladná a velmi rozsáhlá - několik desítek vět. Popisuje malou kněžskou synodu konanou v letech 2010 - 2015 se sedmi tématy a využitím zkušeností

---

63 J. Kašný rádio proglas

64 kardinál vlk v KT

65 soubor několika odpovědí, archiv autora

z hraničních diecézí (s Polskem a Slovenskem).⁶⁶ Já osobně mám velmi dobrou zkušenost s pracovitostí kněží z Polska, kteří podobně jako mladý kaplan J. A. Ratzinger učí děti katechismus, scházejí se s mládeží, zpovídají, káží atd. více než 40 hodin týdně⁶⁷. A samozřejmě každý den mše svatá a k tomu křty, svatby, pohřby apod.

Na závěr ovšem musím uvést, že ostatní odpovědi nebyly přesné, ve smyslu že nic se neděje. Někde proběhlo "Fórum kněží a laiků"⁶⁸, jiné diecéze mají např. pravidelně aktualizovaný pastorační plán: arcidiecéze pražská⁶⁹, nebo diecéze královéhradecká⁷⁰.

5.5 Přímé a nepřímé pokračování sněmovního procesu v diecézích Čech a Moravy po 10 letech od II. zasedání PS KC

Přímé pokračování PS KC - ve smyslu svolání diecézního sněmu - neproběhlo zatím v žádné církevní entitě a ani se nechystá, pokud to lze vyčíst z dostupných informací jednotlivých diecézí.

Určité zmínky o nepřímém pokračování lze nalézt v již zmíněných odpovědích na položený dotaz a dále také v publikační činnosti jednotlivých diecézí, ať už v tištěné a periodické literatuře či na webových prezentacích. V roce 2005 (po ukončení PS KC) byla uspořádána konference na TF JČU. A zvláště dva příspěvky biskupů jsou zde velmi vhodné zmínit. Je zde velmi vhodné zmínit zvláště dva příspěvky biskupů dvou českých diecézí.

Tehdejší královéhradecký biskup Dominik Duka hovoří, mimo jiné, ve svém příspěvku, že církev nemůže být uzavřena do svých struktur.⁷¹

Druhý biskup, dřívější plzeňský, František Radkovský má na konferenci příspěvek o pastorační zkušenosti, plánování a záměrech.⁷²

---

66 součást souboru odpovědí, archiv autora

67 14 měsíční působení ve farnosti na předměstí Mnichova, Benedikt XI. most mezi břehy str. 46-47

68 <http://www.bip.cz/forum-knezi-a-laiku-plzenske-dieceze-na-tema-hlasani-radostne-zvesti-o-kristu/>

69 <http://www.apha.cz/pastoracni-plan-arcidieceze-prazske#Témata>

70 <http://www.bihk.cz/pastorace/diecezni-pastoracni-plan>

71 Otevřená církev v otevřené společnosti in Pronikavá změna pastorace nebo sebezáchovný provoz ? str.51-60

72 Pastorační plánování in Pronikavá změna pastorace nebo sebezáchovný provoz ? str. 61-89

ZÁVĚR

Samotný průběh ani jednotlivá témata PS KC nebyly zatím celkově zpracovány v žádné dostupné monografii. Proto po nezbytném uvedení do tehdejší historicko-církevně-společenské situace v prvních třech kapitolách je ve čtvrté a závěrečné páté kapitole vyjádřen můj názor na průběh PS KC, témata a celkovou odezvu v církvi a společnosti.

Zbývá ještě zodpovědět otázky položené v úvodu - na průběh PS KC, výběr témat, angažovanost účastníků, hostů i širší veřejnosti a popsat přesahy do následného období až po současnost.

Význam a dopad PS KC by si jistě zasloužil hlubší a širší multioborové bádání než je na těchto 30 normostranách, ale i přesto lze už zde vytvořit z dostupných zdrojů určité základní náhledy na tuto událost Katolické církve na území České republiky.

Prvním v celé řadě nekoherentních kroků v diskontinuitě témat PS KC je rozbor a aktualizace pro naši dobu a společnost čtyř základních dokumentů 2. vatikánského koncilu bez přímé další návaznosti práce ve sněmovních kroužcích. Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, světová katolická církev se nacházela již ve třetím papežském pontifikátu po svolání 2. vatikánského koncilu. Pastoračně-společenská situace církve v Evropě i na jiných kontinentech byla již v roce 1997 o několik desítek let vyzrálejší než po ukončení 2. vatikánského koncilu a vyhlášení příslušných dokumentů. Sněmovní proces si již od počátku téměř nevšímal tohoto vývoje světové církve v kladné ani záporné poloze. Proto dialog ve sněmovních kroužcích sledoval informační i edukační linii základních koncilových dokumentů a světová církev se už připravovala na Jubilejní rok 2000.

Jistě nešel jednoduše vyrovnat čtyřicetiletý nedostatek stagnace naší domácí církve během totalitního režimu, ale nebylo možné ani jen tak mechanicky navázat na dokumenty 2. vatikánského koncilu bez zohlednění následného vývoje, alespoň v Evropě.

Samotná existence sněmovních kroužků a výsledky jejich edukační a diskusní práce jsou velmi dobré. Znamenaly totiž široké zapojení velké části Božího lidu a potřebný hlas zdola. I když činnost sněmovních kroužků byla časově omezená, plody

jejich práce jsou dostupné⁷³ a stále otevřené pro hlubší analýzy a zpracování. Nemohou však nahradit existenci řádných pastoračních rad na úrovni farností, děkanátů a diecézí.

Existují sice různé aktivity - např. Fórum mladých nebo Vysokoškolské katolické hnutí ČR⁷⁴, ale možná stojí za uvažování, zda by nebyla možná činnost i jiných platforem laiků pro edukaci, dialog a vzájemné setkávání i mimo klasické hierarchické řízení církve.

Osm ustanovených pracovních komisí na návrh I. zasedání PS KC vypracovalo rozsáhlý pracovní podklad, který byl následně několikrát řádným způsobem připomínkován. Ovšem výsledný pracovní dokument, který se stal podkladem pro Dokument závěrečný, již neobsahuje plody všech komisí, ale jen některých. Několik týdnů před II. zasedáním PS KC tímto došlo k selekci témat jmenovaného podkladu. Toto vynětí kapitol práce historické komise (komise pro duchovní četbu dějin) a socio-statistické (analytické) komise proběhlo ještě před řádným II. zasedáním PS KC.

V dnešní "post - uhlíkové"⁷⁵ společnosti (označení pochází z empiricko - kulturně - ekonomického popisu) má katolická církev na místní i evropské úrovni mnoho výzev.

Některé jsou staronové - migrace kontinentální i mezikontinentální - jiné úplně nové: bioetika, zvláště výzkum a manipulace s genovou informací subjektů celé živé přírody - včetně člověka. A proto je nutná součinnost a harmonie (znaky křesťanského společenství⁷⁶) všech členů církve s respektem ke službě a darům.

---

73 web plenární sněm: kroužky : <http://snem.cirkev.cz/index9791.html?menu=44>

74 web: www.vkher.cz

75 viz disertace Jan Vávra: diz. práce: „Zrození post-uhlíkové společnosti? Kulturní změna očima lokální komunity“

76 Bible Sk 2, 42 nn

Seznam literatury a zdrojů

Základní literatura

AMBROS, P. Setkávejte se a nechte se poslat. 1. vyd. Olomouc - Velehrad: Centrum Aletti, 2004.
ISBN 80-86715-30-2

BIBLE Česká synoptická Bible. 1. vyd. Praha: Česká biblická společnost 2008.
ISBN 978-80-85810-85-1

Dokumenty II. vatikánského koncilu. 2. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002.
ISBN 80-7192-467-9

DUKA, D. ; Badal, M. Bílá kniha církve s černou kapitolou. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-7195-440-8

KAPLÁNEK, M. Animace: studijní text pro přípravu animátorů mládeže. 1. vyd. Praha: Portál, 2013.
ISBN 978-80-262-0565-4

Kodex kanonického práva. 1. vyd. Praha: Zvon České katolické nakladatelství, 1994.
ISBN – neuvedeno

Kompendium sociální nauky církve. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008.
ISBN 978-80-7195-014-1

OPATRŇÝ, Al. Pastorační situace u nás. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1996.
ISBN 80-7192-092-4

OPATRŇÝ, Al. Cesty pastorační v pluralitní společnosti. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. ISBN 80-7192-930-1

RABAN, M. Sněm české katolické církve. Obnova synodality. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2000.
ISBN 80-7021-322-1

Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007.
ISBN 978-80-7195-162-9

Doplňková literatura

AMBROS, P. Základní služby církve v české sekulární společnosti. 1. vyd. Olomouc: Centrum Aletti, 2013. ISBN 978-80-7412-141-8

BAHOUNEK, T. Křesťanská sociologie pro každého. 1.vyd. Třebíč: Arca JiMfa, 1997. ISBN 80-85766-95-7

BALÍK, S.; HANUŠ, J. Katolická církev v Československu 1945-1989. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007. ISBN 978- 80-7325-130-7

BALÍK, S.; HANUŠ, J. Letnice dvacátého století. Druhý vatikánský koncil a české země. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012. ISBN 978- 80-7325-268-7

CASAROLI, Ag. Trýzeň trpělivosti. 1.vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. ISBN 80-7192-621-3

Církve 19. a 20. století ve slovenské a české historiografii. MAČALA, P.; MAREK, P.; HANUŠ, J. (eds.) 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. ISBN 978- 80-7325-218-2

DEMEL, Zd. Pod dohledem církevních tajemníků. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2008. ISBN 978- 80-7325-170-3

Diktatura versus naděje. VANÍČKOVÁ, VI. (ed.) 1.vyd. Praha: Ústav pro studium totalitních režimů, 2014. ISBN 978-80-87912-00-3

FIALA, P.; HANUŠ, J. Koinótés Felix M. Davídek a skrytá církev. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1994. ISBN neuvedeno

HANUŠ, J. Tradice českého katolicismu ve 20. století. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. ISBN 978- 80-7325-036-5

HALAS, X. Fr. Fenomén Vatikán. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2004. ISBN 80-7325-034-9

HALÍK, T. Víra a kultura - Pokoncilní vývoj českého katolicismu v reflexi časopisu Studie. 1. vyd.
Praha: Zvon České katolické nakladatelství, 1995. ISBN 80-7113-117-2

CHENAUX, Ph. Katolická církev a komunismus v Evropě. 1. vyd. Praha: Rybka Publisher, 2012. ISBN
978-80-87067-41-3

Jan Pavel II. Ecclesia in Europa. Praha: ČBK, 2003. ISBN neuvedeno

Jan Pavel II. Tertio millennio adveniente. 1. vyd. Praha: Zvon, 1995.
ISBN 80-7113-126-1

Jan Pavel II. v Československu. KYRALOVÁ, M.; ONDRÁŠOVÁ, M. (eds.)
1. vyd. Praha: Zvon České katolické nakladatelství, 1990. ISBN 80-7113-013-3

Katolická církev a totalitarismus v českých zemích. FIALA, P.; HANUŠ, J.
1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2001. ISBN 80-85959-98-4

Koncil a česká společnost. FIALA, P.; HANUŠ, J. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a
kultury, 2000. ISBN 80-85959-75-5

Malý slovník osobností českého katolicismu 20. století s antologií textů. HANUŠ, J.
1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005.
ISBN 978- 80-7325-029-2

Modus vivendi v historii katolické církve v Československu. ZUBKO, P. (ed.)
1. vyd. Olomouc: Společnost pro dialog církve a státu v Olomouci, 2005.
ISBN 80-239-5770-8

MUROŇOVÁ, Ev.; HAVEL, T. C. Benedikt XVI. most mezi břehy. 1. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství,
2009. ISBN 978-80-7360-903-0

Návštěvy Jana Pavla II. u nás. SCHRÖTTEROVÁ, P. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské
nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-7195-142-1

OPATRŇÝ, Al. Desetiletí duchovní obnovy. 1. vyd. Litomyšl: Trinitas, 1992.
ISBN 80-900960-4-2

Osobnost v církvi a politice. MAREK, P.; HANUŠ, J. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2006. ISBN 978- 80-7325-097-7

PERNES, J. Takoví nám vládli. 2. vyd. Praha: Brána, 2010. ISBN 978-80-7243-437-4

POJAVNIK, Iv. Mysterium koncilu. 1. vyd. Olomouc: MCM, 1998.

ISBN neuvedeno

Pražské arcibiskupství 1344-1994. HLEDÍKOVÁ, ZD.; POLC, J. V., 1. vyd. Praha: Zvon, 1994. ISBN 80-7113-091-5

Primasové Katolické církve. BALÍK, S.; HANUŠ, J. a kol., 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010. ISBN 978- 80-7325-225-0

Pronikavá změna pastorace nebo sebezáchovný provoz ? DEMEL, Zd.; SCHLEMMER, K. (eds.), 1. vyd. České Budějovice: JČU ČB TF, 2005
ISBN 80-7040-814-6

RABAS, J. Una chiesa in catene, Milano: Tecnografica Milanese Fizzonasco, 1986

RATZINGER, J. Prohlášení Kongregace pro nauku víry o "tajné církvi". In ACTA ČBK, 2006, číslo 1, str. 63-66

RATZINGER, J. Naděje pro Evropu? 1. vyd. Praha: Scriptum, 1993.
ISBN 80-85528-27-4

SCHÖNBORN, CHR. Milovat církev. 1.vyd. Praha: Nové město, 1998.
ISBN 80-86146-05-7

Společné prohlášení českých a německých biskupů u příležitosti padesátého výročí konce 2. světové války. Praha: ČBK, 1995. ISBN neuvedeno

Stát a církev v zemi EU. ROBBERS, G. (ed.) 1.vyd. Praha: Kolegium Zvon v nakladatelství Academia, 2002. ISBN 80-200-0967-1

ŽANTOVSKÝ, M. Havel. 2. vyd. Praha: Argo, 2015. ISBN 978-80-257-1396-9

II. vatikánský koncil očima Jana XXIII. a Pavla VI., POSPÍŠIL, C. V. (ed.) 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2013. ISBN 978-80-7195-598-6

25. výročí pontifikátu papeže Jana Pavla II., Praha: ČBK, 2004. ISBN neuvedeno

Články

Dr. Jaroslav Šebek : <http://www.kardinal.cz/index.php?cmd=article&articleID=344>, staženo 30. 3. 2016

<http://kardinal.cz/index.php?cmd=article&articleID=396>, staženo 30. 3. 2016

<http://www.dominikduka.cz/rozhovory/nejsem-diplomatem-ani-disidentem/>, staženo 30. 3. 2016

Internetové zdroje

<http://www.vatican.va/gmg/documents/> a

http://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A9_dny_ml%C3%A1de%C5%BEE ,
staženo 30. 3. 2016

800 tisíc lidí na kanonizaci Jana XXIII. a Jana Pavla II. Rádio Vaticana Česká sekce Vatikánského rozhlasu: <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=20082>, staženo 30. 3. 2016

Anketa s účastníky druhého zasedání plenárního sněmu [online]. Katolický týdeník 30/2005. Dostupné na: < <http://www.katyd.cz/archiv-kt/automobilismus.html> > ,
staženo 30. 3. 2016

Česká biskupská konference se mimořádně sejde kvůli přípravě druhého zasedání Plenárního sněmu [online]. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/download/2004-Christnet1.htm> > , staženo 30. 3. 2016

Oficiální stránky Plenárního sněmu Katolické církve v ČR [online]. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index726f.html?menu=141> > , staženo 30. 3. 2016

HERMAN D. Plenární sněm v ČR in :

<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=966>, staženo 30. 3. 2016

Ostatní zdroje

VÁVRA, J: disertace diz. práce: „Zrození post-uhlíkové společnosti? Kulturní změna očima lokální komunity” Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

KANDĚROVÁ, A. DP: Analýza závěrečného dokumentu Plenárního sněmu katolické církve. Teologická fakulta Jihočeské univerzity

celý soubor několika desítek článků (roky 1996 - 2005): archív autora

ostatní články a literatura po roce 2005, taktéž v archívu autora

webové stránky institucí a jednotlivců

www.landeskomitee.de

www.cirkev.cz ;

old.cirkev.cz ;

snem.cirkev.cz ;

www.krestanskaakademie.cz

www.vkhr.cz

www.kardinal.cz ;

www.dominikduka.cz ;

www.josefhurt.cz ;

halik.cz/cs

Marek KOUKAL <marek@op.cz>

---

otázka s tématem Plenárního sněmu 1997-2005

Marek Maria OP (petr františek koukal) <marek@op.cz>

11. března 2015 12:20

Komu: vítzatloukal@gmail.com

Vážený otče,

v letošním roce uplyne 10 let od závěrečného zasedání plenárního sněmu Katolické církve v České republice, které se konalo 6. - 10. 7. 2005 na Velehradě.

V současné době zpracovávám bakalářskou práci, která reflektuje sněm a události s ním související. Bakalářskou práci zpracovávám na Teologické fakultě Jihočeské univerzity u doc. Michala Kapláňky. Pro adekvátní hodnocení významu sněmu pro naši církev by mi pomohlo, kdybyste mi odpověděli na následující otázku. Odpověď použiji výhradně pro účely své bakalářské práce.

Otázka: Můžete uvést nějakou událost či aktivitu v posledních 10 létech, která navazovala na sněm nebo jeho závěry?

Touto aktivitou myslím třeba plánování diecézní synody (i když se třeba nerealizovala), pokračování v reflexi započaté synodem, třeba formou nějaké konference, případně přijetí diecézních disciplinárních nebo pastoračních opatření, které by se opíraly o závěry sněmu).

Předem děkuji za odpověď (byť stručnou či zamítavou).

Vzhledem k mé časové tísní při dokončování bakalářské práce Vás prosím pokud možno o odpověď obratem, tj. do 20. března.

Děkuji.

S pozdravem
fr. Marek Koukal, OP

Olomouc

otázka na pastorační centrum arcidiecéze či diecéze, fr.Marek.pdf

53K

Abstrakt

KOUKAL, P. Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě. Pastorálně teologické hodnocení sněmovního procesu 2003-2005. České Budějovice 2015. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce doc. M. Kaplánek ThD.

Klíčová slova: papež Jan Pavel II. , kardinál Josef Beran, kardinál František Tomášek, české církevní dějiny 20. a 21. století, totalita, sněmovní proces, Česká biskupská konference, sněmovní kroužky, sněmovní komise, dialog, církve

Práce se zabývá Plenárním sněmem katolické církve v České republice: konaného v letech 1997-2005, zvláště obdobím v letech 2003-2005. V přípravné části popisuje samotný proces synodality a účast českého episkopátu na průběhu 2. vatikánského koncilu. Dalším krokem je popis realizace odkazu a dokumentů 2. vatikánského koncilu v tehdejší totalitní Československu. Jedná se o Dílo koncilové obnovy, liturgickou obnovu a ekumenické biblické hnutí. Dále pojednává o situaci v církvi po zhroucení komunistického režimu a postupnou obnovu církve po kvantitativní i kvalitativní stránce a autor předkládá další témata na základě vybraných dokumentů pontifikátu papeže svatého Jana Pavla II.

Jádrem této závěrečné práce je popis a zhodnocení diskontinuity témat mezi I. a II. zasedáním Plenárního sněmu. Autor předkládá možné důvody a důsledky vypuštění anebo nepoužití některých otázek běžných v tehdejší evropské i všeobecné církvi a ohlasem v dobovém tisku a dalších médiích.

Práci ukončuje vyhodnocení krátké ankety provedené v pastoračních centrech českých a moravských diecézí. Sněmovní proces a dialog v církvi a společnosti určitě neskončil s vydáním závěrečného dokumentu, ale nadále pokračuje na různých úrovních.

Abstract

KOUKAL, P. Life and Mission of Christians in the Church and in the World. Pastoral-theological Evaluation of the process of the Plenary Council (2003-2005)

Key words: pope John Paul II, cardinal Josef Beran, cardinal František Tomášek, history of the Church in the Czech Republic in the 20th and 21st century, totality, process of the Council, Czech Bishop's Conference, Council's commissions, dialogue, Church

The thesis deals with the Plenary Council of the Catholic Church in the Czech Republic 1997-2005, particularly in the period 2003-2005. In the preparatory part it describes the process of synodality itself and the participation of the Czech episcopate in the II Vatican Council too. The next step is the description of the implementation of the documents of the II Vatican Council in the former totalitarian Czechoslovakia: the Work of Conciliar Renewal, liturgical renewal and ecumenical biblical movement. It also deals with the situation in the Church after the collapse of the communist regime and the gradual renewal of the Church in both quantitative and qualitative terms, and the author presents other topics selected on the basis of documents of the pontificate of Pope St. John Paul II.

The core of this thesis is to describe and evaluate topics discontinuity between the I and the II plenary session of the Council. The author presents the possible reasons and consequences of the omission or nonuse of some issues, common in the contemporary European and universal Church, and the acceptance of such facts in the contemporary press and in other media.

The core of this thesis is to describe and evaluate topics discontinuity between the I and the II plenary session of the Council. The author presents the possible reasons and consequences of the omission or nonuse of some issues, common in the contemporary European and universal Church, and the acceptance of such facts in the contemporary press and in other media.